

Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold
Kontor for Familieret
J.nr. 2012-5209 / lth
16. december 2014

UDKAST

Resume af anordning om ikrafttræden for Grønland af forældreansvarsloven

1. Indledning

Som et led i den ajourføring af den familieretlige lovgivning for Grønland, som Grønlands Selvstyre har anmodet om, sættes forældreansvarsloven i kraft for Grønland.

Der er derfor udarbejdet udkast til anordning om ikrafttræden for Grønland af forældreansvarsloven. Ved anordningsudkastet sættes forældreansvarsloven i kraft for Grønland med de ændringer, der følger af følgende ændringslove:

- Lov nr. 349 af 6. maj 2009 om ændring af lov om børns forsørgelse, lov om ægteskabets retsvirkninger, lov om ægteskabs indgåelse og opløsning og forældreansvarsloven (Terminaladgang til økonomiske oplysninger, klagefrist m.v.).
- Lov nr. 494 af 12. juni 2009 om ændring af adoptionsloven og forskellige andre love (Adoption uden samtykke, stedbarnsadoption af registreret partners barn fra fødslen m.v.).
- Lov nr. 600 af 18. juni 2012 om ændring af forældreansvarsloven, retsplejeloven og lov om Det Centrale Personregister (Ændringer som følger af evalueringen af forældreansvarsloven).

Disse love sættes i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger.

Følgende ændringslove sættes ikke i kraft for Grønland på nuværende tidspunkt, navnlig fordi de indeholder lovgivning, der ikke sættes i kraft for Grønland på nuværende tidspunkt, eller indeholder lovgivning, der ikke vedrører Grønland:

- Lov nr. 628 af 11. juni 2010 om ændring af lov om social service, lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og forældreansvarsloven (Barnets Reform).
- Lov nr. 652 af 12. juni 2013 om ændring af børneloven, lov om adoption, retsplejeloven og forskellige andre love (Medmoderskab m.v.).
- Lov nr. 552 af 2. juni 2014 om ændring af forskellige lovbestemmelser om ansøgninger, anmeldelser, meddelelser, anmodninger og erklæringer til offentlige myndigheder (Overgang til obligatorisk digital selvbetjening, for så vidt angår ansøgning om byggetilladelse, ansøgning om forældremyndighed, barnets bopæl, samvær m.v., anmodning om separation og skilsmisse, ansøgning om børne- og ægtefællebidrag, ansøgning om lån til beboerindskud, ansøgning om parkeringslicens og anmodning om attestationer efter lov om Det Centrale Personregister m.v.).

Samtidig med ikraftsættelsen af forældreansvarsloven sættes lov nr. 434 af 8. maj 2006 om Haagerbørnebeskyttelseskonventionen og lov om international fuldbyrdelse af forældremyndighedsafgørelser m.v. (internationale børnebortførelser), jf. lovbekendtgørelse nr. 375 af 6. april 2010, med tilknyttede konventioner i kraft for Grønland, jf. særskilt anordninger og resuméer.

Endvidere ophæves bestemmelserne om forældremyndighed og samvær m.v. i lov om umyndighed og værgemål (myndighedsloven), der er sat i kraft for Grønland ved anordning nr. 306 af 14. maj 1993 (herefter myndighedsanordningen), og samtidig ophæves bestemmelserne om obligatorisk stillingtagen til forældremyndighed ved separation og skilsmisse i lov om ægteskabs indgåelse og opløsning, der er sat i kraft for Grønland ved anordning nr. 307 af 14. maj 1993. Der henvises til forslag til lov om ændring af myndighedsloven for Grønland, lov om ikrafttræden for Grønland af lov om ægteskabets retsvirkninger, retsplejelov for Grønland og kriminallov for Grønland (Ændringer som følge af ikraftsættelse for Grønland af forældreansvarslovgivningen og lovgivningen om ægteskab mellem to personer af samme køn) (herefter Lovforslaget).

2. Gældende ret

De gældende regler for Grønland om forældremyndighed og samvær findes i kapitel 2 i myndighedsanordningen.

2.1. Forældremyndighed

Det følger af anordningen, at barnets forældre har fælles forældremyndighed, hvis de er gift med hinanden ved barnets fødsel eller senere indgår ægteskab. Er forældrene separeret ved barnets fødsel, har moren dog forældremyndigheden alene, medmindre samlivet mellem ægtefællerne genoptages. Er forældrene ikke gift med hinanden, har moren forældremyndigheden alene. Forældre, der ikke er gift med hinanden, eller som er separerede, kan med kredsdommerens godkendelse aftale, at de skal have fælles forældremyndighed.

Lever forældre, der har fælles forældremyndighed, ikke sammen, eller agter en af dem at ophæve samlivet, kan enhver af dem kræve, at den fælles forældremyndighed skal ophøre. Forældrene kan med kredsrettens godkendelse aftale, hvem af dem der skal have forældremyndigheden alene. Hvis forældrene er uenige, eller nægtes godkendelse af deres aftale, afgør retten under særligt hensyn til, hvad der er bedst for barnet, hvem af forældrene, der skal have forældremyndigheden alene.

Ved separation eller skilsmisse skal der tages stilling til, hvem forældremyndigheden skal tilkomme. Forældrene kan med Rigsombudsmandens eller kredsrettens godkendelse aftale, at de fortsat skal have fælles forældremyndighed, eller at en af dem skal have forældremyndigheden alene. Er forældrene uenige, afgør retten under særligt hensyn til, hvad der er bedst for barnet, hvem af dem, der skal have forældremyndigheden alene.

Forældremyndigheden kan ved aftale godkendt af kredsdommeren overføres til den af forældrene, der ikke har forældremyndigheden, eller til andre. Aftalen godkendes, medmindre den strider mod, hvad der er bedst for barnet.

Hvis ugifte forældre ikke haft fælles forældremyndighed, kan kredsretten overføre forældremyndigheden fra moderen til faderen alene, hvis ændringen er bedst for barnet. Ved afgørelsen tages hensyn til faderens hidtidige forbindelse med barnet.

Har forældrene fælles forældremyndighed, og dør den ene, forbliver forældremyndigheden hos den anden forælder. Bor barnet ved dødsfaldet ikke hos den efterlevende, kan en anden i forbindelse med dødsfaldet anmode om at få forældremyndigheden. Anmodningen kan kun imødekommes, hvis hensynet til, hvad der er bedst for barnet, taler imod, at forældremyndigheden forbliver hos den anden forælder. Har en af forældrene forældremyndigheden alene, og dør denne, eller bevirker et dødsfald i øvrigt, at ingen har forældremyndigheden, bestemmes under hensyn til, hvad der er bedst for barnet, hvem der skal have forældremyndigheden. Anmoder den anden forælder om forældremyndigheden, imødekommes anmodningen, medmindre hensynet til, hvad der er bedst for barnet, taler imod det. Afgørelser herom træffes af kredsretten.

2.2. Samvær

Barnets forbindelse med begge forældre søges bevaret ved, at den, der ikke har del i forældremyndigheden, har ret til samvær med barnet. Afgørelser om samvær træffes af kredsretten, der kan afslå at fastsætte samvær eller ophæve en afgørelse eller aftale om samvær, hvis hensynet til, hvad der er bedst for barnet, taler derfor. Ved afgørelsen tages navnlig hensyn til samværsforældrerens hidtidige forbindelse med barnet.

2.3. Høring af børn

Er et barn fyldt 12 år, skal der som udgangspunkt finde en samtale sted med barnet, før der træffes afgørelse i en sag om forældremyndighed eller samvær.

2.4. Kredsdommerens behandling af sager om forældremyndighed og samvær

Kredsdommeren afgørelser om forældremyndighed og samvær træffes som udgangspunkt ved dom, der efter retsplejelov for Grønland kan ankes til Grønlands Landsret. Midlertidige afgørelser og afgørelser om afslag på at godkende en aftale om forældremyndighed træffes ikke ved dom, men sådanne afgørelser kan alligevel indbringes for landsdommeren.

2.5. Arbejdsaftaler

Forældremyndighedsindehaverens adgang til at træffe afgørelse om barnets personlige forhold ud fra barnets interesse og behov gælder ikke fuldt ud barnets ret til at indgå aftale om eget arbejde.

En mindreårig, der har indgået ægteskab, træffer således selv bestemmelse om indgåelse og ophævelse af arbejdsaftale. Når en mindreårig med tilladelse af forældremyndighedsindehaveren på egen hånd har påtaget sig et arbejde, hvorved denne er blevet i stand til selv at forsørge sig selv, kan den mindreårige, der er fyldt 15 år, som udgangspunkt selv ophæve aftalen og påtage sig arbejde af lignende art.

Forældremyndighedsindehaveren kan ophæve en arbejdsaftale, som en mindreårig på egen hånd har indgået, såfremt hensynet til den mindreåriges opdragelse eller velfærd kræver det.

Endelig gælder reglerne i om arbejdsaftaler i myndighedsanordningen ikke, i det omfang andet følger af lovgivningens særlige regler om lærlingeforhold.

2.6. Internationale overenskomster om forældremyndighed og samvær

Regeringen kan efter anordningen indgå overenskomst med andre stater om forholdet mellem dansk og fremmed rets regler om forældremyndighed og samvær. Overenskomsten finder anvendelse i Grønland efter bekendtgørelse i Lovtidende. Endvidere kan ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold fastsætte regler om forholdet mellem danske og andre nordiske regler om forældremyndighed og samværsret.

3. Udkast til anordning om ikraftsættelse af forældreansvarsloven

Ved ikraftsættelsen af forældreansvarsloven for Grønland foretages der enkelte tilpasninger af loven til forholdene i Grønland. Det drejer sig navnlig om følgende:

- Den gældende ordning, hvorefter det er domstolene i Grønland, der afgør tvister om forældremyndighed og samvær, opretholdes. Der henvises til § 55 i retsplejelov for Grønland, hvorefter det er kredsretten, der er 1. instans for disse sager. Ordningen udvides dog, således at domstolenes kompetence også omfatter sager om barnets bopæl, anden kontakt og tilladelse til udlandsrejse. Samtidig udvides Rigsombudsmandens kompetence til at behandle sager om aftaler om forældremyndighed til at omfatte alle aftalesituationer, herunder også overførsel af forældremyndighed til tredjemand. Endvidere får Rigsombudsmanden kompetence til at afgøre sager om fratagelse af orienteringsretten. Denne kompetencefordeling mellem domstolene i Grønland og Rigsombudsmanden medfører, at bestemmelserne i forældreansvarsloven om, at alle sager om forældreansvar skal starte hos en administrativ myndighed – statsforvaltningen – ikke sættes i kraft for Grønland.
- Muligheden for at aftale fælles forældremyndighed ved en ”omsorgs- og ansvarserklæring” i forbindelse med anerkendelse af faderskabet til barnet kan ikke sættes i kraft på nuværende tidspunkt, da erklæringen anvendes i forbindelse med registrering af faderskab efter børneloven (lovbekendtgørelse nr. 1047 af 8. november 2012 med senere ændringer), der endnu ikke er sat i kraft for Grønland.
- Retterne og Rigsombudsmanden får mulighed for – men ikke pligt til – at tilbyde børnesagkyndig rådgivning eller konfliktmægling. Dette skyldes, at det grønlandske samfund ikke indeholder de fornødne kompetencer til at gøre tilbuddet obligatorisk. Af samme grund sættes reglerne om, at den forælder, som barnet bor hos, kan anmode statsforvaltningen om at indkalde den anden forælder til et møde om samværet, og barnets adgang til at anmode statsforvaltningen om at indkalde forældrene til et møde om forældremyndigheden, barnets bopæl eller samvær, ikke i kraft.
- Bestemmelsen i forældreansvarslovens § 20 a om samvær eller anden form for kontakt mellem et bortadopteret barn og barnets oprindelige slægtninge tilpasses efter ønske fra Grønlands Regering til de særlige adoptionstraditioner i Grønland. Rigsombudsmanden i Grønland har i den forbindelse oplyst, at familieadoptioner i Grønland adskiller sig væsentligt fra familieadoptioner i Danmark, da der i Grønland er tradition for at overdrage nyfødte børn til par inden for familien, som ikke selv kan få børn. Disse børn, som det barnløse par adopterer, kaldes ”gavebørn”. Sådanne ”gavebørnsadoptioner” er ”åbne” adoptioner, hvor barnet gennem sin opvækst også har kontakt med sine oprindelige forældre og deres slægt, herunder også de oprindelige forældres eventuelle øvrige børn. Ved

ikraftsættelsen af § 20 a tilføjes den en ny bestemmelse, hvorefter der i situationer, hvor der ved adoptionen bestod nært slægtskab eller andet særligt tilknytningsforhold mellem adoptanten og barnet eller dets forældre (såkaldte familieadoption), i særlige tilfælde efter anmodning fra barnets oprindelige slægtninge kan fastsættes samvær eller anden form for kontakt (eksempelvis i form af telefonsamtaler, brevveksling m.v.) med disse.

3.1. Forældremyndighed og barnets bedste

Børn og unge under 18 år er under forældremyndighed, medmindre de har indgået ægteskab.

Forældremyndighedsindehaveren skal drage omsorg for barnet og kan træffe afgørelse om dets personlige forhold ud fra barnets interesse og behov. Barnet har ret til omsorg og tryghed. Det skal behandles med respekt for sin person og må ikke udsættes for legemlig afstraffelse eller anden krænkende behandling. Dermed afskaffes forældres adgang til at anvende visse former for legemlig afstraffelse over for deres børn i Grønland, ligesom det skete i Danmark ved lov nr. 416 af 10. juni 1997. Forældre vil herefter ikke have nogen adgang til at anvende legemlig afstraffelse over for deres børn, uden at dette kan medføre foranstaltninger efter kriminallov for Grønland. Det fremgår således af lovens § 88, 1. pkt., at for vold dømmes den, som forsætligt beskadiger eller krænker en andens legeme.

Har forældre fælles forældremyndighed, kræver væsentlige beslutninger vedrørende barnets forhold enighed mellem forældrene. Den forælder, som barnet har bopæl hos, kan dog træffe afgørelse om overordnede forhold i barnets daglige liv, herunder hvor i landet bopælen skal være.

Har forældre fælles forældremyndighed, og er de uenige om forældremyndigheden, skal begge give samtykke til, at barnet forlader landet, herunder udrejser til Danmark eller Færøerne, eller til, at barnets ophold i udlandet, i Danmark eller på Færøerne forlænges ud over det aftalte, forudsatte eller fastsatte, medmindre der foreligger en afgørelse om barnets bopæl eller om tilladelse til udenlandsrejse.

Afgørelser efter anordningen skal træffes ud fra, hvad der er bedst for barnet, og i alle forhold vedrørende barnet skal der tages hensyn til barnets egne synspunkter alt efter alder og modenhed.

3.2. Indehavere af forældremyndighed

Er forældre gift med hinanden ved barnets fødsel, eller indgår de senere ægteskab, har de fælles forældremyndighed. Er ægtefællerne separeret ved barnets fødsel, har moderen forældremyndigheden alene, medmindre den separerede mand ifølge anerkendelse eller dom anses som barnets far. Har forældrene været gift med hinanden inden for de sidste 10 måneder før barnets fødsel, har de fælles forældremyndighed.

Når forældre ikke er gift med hinanden, har moderen forældremyndigheden alene, medmindre de har indgået aftale om fælles forældremyndighed, jf. nedenfor. Endvidere har forældrene automatisk fælles forældremyndighed, når en mand anses for far til barnet ifølge anerkendelse eller dom, hvis forældrene har eller har haft fælles folkeregisteradresse inden for de sidste 10 måneder før barnets fødsel.

Fælles forældremyndighed fortsætter, selv om forældrene ophæver samlivet eller bliver separeret eller skilt.

Forældre kan aftale, at de skal have fælles forældremyndighed, og forældre, der har fælles forældremyndighed, og som ikke lever sammen, kan aftale, at en af dem skal have forældremyndigheden alene. Endelig kan forældre aftale, at forældremyndigheden skal overføres fra den ene forælder til den anden. Sådanne aftaler skal anmeldes til Rigsombudsmanden for at være gyldige. Er en sag om forældremyndighed indbragt for retten, kan anmeldelse ske hertil.

Er forældre, der har fælles forældremyndighed, og som ikke lever sammen, ikke enige om forældremyndigheden, afgør retten, om den fælles forældremyndighed skal fortsætte, eller om en af dem skal have forældremyndigheden alene. Retten kan kun ophæve fælles forældremyndighed, hvis der er holdepunkter for at antage, at forældrene ikke kan samarbejde om barnets forhold til barnets bedste.

Retten kan efter anmodning fra en forælder, der ikke har forældremyndigheden, bestemme, at der skal være fælles forældremyndighed, eller overføre forældremyndigheden til denne.

Forældremyndigheden kan ved aftale godkendt af Rigsombudsmanden overføres til andre end forældre. Er en sag om forældremyndighed indbragt for retten, godkendes aftalen af retten.

Har forældre fælles forældremyndighed, og dør den ene forælder, forbliver forældremyndigheden hos den anden forælder. Har barnet ved dødsfaldet ikke bopæl hos den anden forælder, kan en anden person i forbindelse med dødsfaldet anmode retten om at få tillagt forældremyndigheden. Anmodningen kan kun imødekommes, hvis hensynet til, hvad der er bedst for barnet, taler imod, at forældremyndigheden forbliver hos den anden forælder. Har barnet ved dødsfaldet bopæl hos den anden forælder, og har denne forvoldt den anden forældremyndighedsindehavers død, kan en anden person anmode retten om at få tillagt forældremyndigheden. Anmodningen kan kun imødekommes, hvis det er af afgørende betydning af hensyn til barnet, at forældremyndigheden ikke forbliver hos den anden forælder.

Har en forælder forældremyndigheden alene, og dør denne, eller bevirker et dødsfald i øvrigt, at ingen har forældremyndigheden, bestemmer retten under hensyn til, hvad der er bedst for barnet, hvem der skal have forældremyndigheden. Anmoder den anden forælder om forældremyndigheden, imødekommes anmodningen, medmindre hensynet til, hvad der er bedst for barnet, taler imod det.

Har en forælder forældremyndigheden alene, og har denne forvoldt den anden forælders død, kan en anden person anmode retten om at få tillagt forældremyndigheden. Anmodningen kan kun imødekommes, hvis det er af afgørende betydning af hensyn til barnet, at forældremyndigheden ikke forbliver hos den anden forælder.

3.3. Barnets bopæl og varsling

Hvis forældre har fælles forældremyndighed, og er de ikke enige om, hos hvem af dem barnet skal have bopæl, afgøres dette af retten. Retten kan træffe afgørelse om, at barnet kan have bopæl hos en forælder, der har eller ønsker at få bopæl i udlandet eller i Danmark eller på Færøerne.

En forælder, der vil ændre sin eller barnets bopæl til et andet sted her i landet eller i udlandet, skal underrette den anden forælder herom senest 6 uger før flytningen. Manglende opfyldelse af varslingspligten kan ikke sanktioneres, men vil kunne indgå som et element i afgørelsen af en sag om forældremyndighed m.v.

3.4. Samvær, udenlandsrejse, ret til orientering m.v.

Samvær og anden kontakt

Barnets forbindelse med begge forældre søges bevaret ved, at barnet har ret til samvær med den forælder, som det ikke har bopæl hos. Forældrene har et fælles ansvar for, at barnet har samvær med den forælder, som det ikke har bopæl hos. Begge forældrene har derfor et fælles ansvar for transporten af barnet i forbindelse med samvær, hvorfor retten kun i særlige tilfælde kan fastsætte vilkår om fordelingen af forældrenes ansvar for transporten.

Er en forælder eller begge forældre døde, eller er en forælder ukendt, kan retten efter anmodning fastsætte samvær med barnets nærmeste pårørende, som barnet er knyttet til. Er der ikke eller kun i yderst begrænset omfang samvær med den forælder, barnet ikke bor hos, kan retten efter anmodning fastsætte samvær med barnets nærmeste pårørende, som barnet er knyttet til.

Er et barn adopteret, kan retten i helt særlige tilfælde efter anmodning fra barnets oprindelige slægtninge fastsætte samvær eller anden form for kontakt (eksempelvis i form af telefonsamtaler m.v., jf. nedenfor) med disse, hvis barnet forud for adoptionen havde samvær eller anden form for kontakt med den, som anmoder om fastsættelse af samvær m.v. Bestod der ved adoptionen nært slægtskab eller andet særligt tilknytningsforhold mellem adoptanten og barnet eller dets forældre, indeholder bestemmelsen en særrregel, hvorefter retten i særlige tilfælde efter anmodning fra barnets oprindelige slægtninge kan fastsætte samvær eller anden form for kontakt med disse. Denne regel er navnlig møntet på de såkaldte ”gavebørn”, jf. punkt 3.2. Det følger af reglen, at der kun kan fastsættes samvær m.v. i ”særlige tilfælde”. Udover at fastsættelse af samvær skal være bedst for barnet (se punkt 3.1.), indebærer dette navnlig, at der normalt kun fastsættes samvær m.v., når barnet og ansøgeren har haft en kontakt med hinanden – før eller efter adoptionen – og denne kontakt er blevet afbrudt, og opretholdelse af kontakten er vigtig for barnet. Bestemmelsen hindrer ikke, at barnet har samvær med flere slægtninge, men det skal overvejes, om det er bedst for barnet at have flere sideløbende samværsordninger.

Er der uenighed om omfanget og udøvelsen af samvær, kan retten efter anmodning træffe afgørelse herom og fastsætte de nødvendige bestemmelser i forbindelse hermed. Samværet fastsættes ud fra en konkret vurdering af barnets forhold, herunder barnets alder og udvikling, barnets holdning til samværet samt samværsforældrerens og barnets hidtidige kontakt. I praksis fastsættes der weekend- og hverdagssamvær, feriesamvær samt samvær i forbindelse med jul og nytår samt andre kulturelle og religiøse begivenheder. Der kan fastsættes vilkår for samværet, herunder at det skal foregå under overvågning el.lign.

Retten kan afslå at fastsætte samvær og kan ændre og ophæve en aftale eller afgørelse om samvær. Afslag på samvær kommer normalt på tale, hvis samværsforældrerens har udsat barnet for vold eller anden grænseoverskridende adfærd, der er et højt konfliktniveau mellem forældrene, eller samværsforældrerens har misbrugsproblemer eller psykiske problemer. Navnlig til brug for afgørelser

om afslag på eller ophævelse af samvær kan det være relevant at få foretaget en børnesagkyndig undersøgelse.

I særlige tilfælde kan retten træffe bestemmelse om anden kontakt med barnet i form af telefonsamtaler, brevveksling, elektronisk post, fotografier el.lign.

Hvis barnet er anbragt uden for hjemmet efter reglerne herom i den sociale lovgivning, finder bestemmelserne om samvær og anden kontakt i anordningen ikke anvendelse,

Tilladelse til udlandsrejse

Selv om der er uenighed om forældremyndigheden mellem forældre, der har fælles forældremyndighed, kan retten træffe afgørelse om, at den ene forælder kan tage barnet med til udlandet, Danmark eller Færøerne i en kortere periode.

Orientering om barnet m.v.

En forælder, som ikke har forældremyndighed over et barn, har ret til orientering om barnets forhold fra skoler, børneinstitutioner, social- og sundhedsvæsenet samt private sygehuse, privat praktiserende læger og tandlæger. Denne forælder har desuden ret til at få udleveret dokumenter om barnets forhold, hvis disse findes på skoler og i børneinstitutioner. Uanset denne orienteringsret må der ikke udleveres fortrolige oplysninger om forældremyndighedsindehaveren.

De omhandlede institutioner m.v. kan nægte at give konkrete oplysninger og udlevere dokumenter om barnets forhold, hvis det må antages at være til skade for barnet. Afgørelse herom kan påklages til Det Sociale Ankenævn i Grønland.

Rigsombudsmanden kan i særlige tilfælde efter anmodning fra forældremyndighedsindehaveren eller fra en af de omhandlede institutioner m.v. fratage forælderen adgangen til at få orientering og få udleveret dokumenter efter om barnet.

3.5. Midlertidige afgørelser

Under en sag om forældremyndighed kan retten efter anmodning bestemme, hvem forældremyndigheden midlertidigt skal tilkomme, eller hos hvem af forældrene barnet midlertidigt skal have bopæl. Under en sag om barnets bopæl kan retten efter anmodning bestemme, hos hvem af forældrene barnet midlertidigt skal have bopæl. Endelig kan retten under en sag om forældremyndighed, barnets bopæl, samvær eller anden kontakt træffe afgørelse om midlertidigt samvær eller anden kontakt. En midlertidig afgørelse gælder, indtil der foreligger en endelig aftale eller afgørelse, som kan fuldbyrdes.

Har forældre fælles forældremyndighed, og er der risiko for, at den ene af dem vil bringe barnet ud af landet og derved foregribe en afgørelse om forældremyndigheden, kan ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold eller den, ministeren bemyndiger hertil, midlertidigt tillægge den anden af forældrene forældremyndigheden alene.

Er indehaveren eller begge indehavere af forældremyndigheden forhindret i at træffe bestemmelse om barnets personlige forhold, afgør retten, hvem forældremyndigheden skal tilkomme, så længe forhindringen varer.

3.6. Sagsbehandling

Retten og Rigsombudsmanden kan tilbyde forældre og børn børnesagkyndig rådgivning eller konfliktmægling ved uenighed om forældremyndighed, barnets bopæl eller samvær, og de kan iværksætte børnesagkyndige undersøgelser m.v.

Barnet skal inddrages under en sag om forældremyndighed, barnets bopæl eller samvær, så dets perspektiv og eventuelle synspunkter kan komme til udtryk. Dette kan ske ved samtaler med barnet, børnesagkyndige undersøgelser eller på anden måde, der belyser barnets perspektiv. Dette gælder ikke, hvis det må antages at være til skade for barnet, eller hvis det må anses for unødvendigt efter sagens omstændigheder.

Til brug for behandlingen af sager om forældrenes fælles ansvar for transport af barnet i forbindelse med samvær kan retten få terminaladgang til de nødvendige økonomiske oplysninger om en part hos skatteforvaltningen. Denne bestemmelse sættes dog ikke i kraft på nuværende tidspunkt, da det endnu ikke er muligt at etablere en sådan terminaladgang.

En anmodning om ændring af forældremyndighed, barnets bopæl, samvær eller anden kontakt kan som udgangspunkt afvises, hvis forholdene ikke har ændret sig væsentligt. Formålet med dette er at undgå, at der konstant verserer sager om forældremyndigheden m.v., da det kan være til skade for barnet, hele tiden at blive involveret i sådanne sager.

Rigsombudsmandens afgørelser om aftaler om forældremyndighed kan påklages til ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold. Ministeren kan bl.a. fastsætte regler om Rigsombudsmandens behandling af sager om forældremyndighed.

3.7. Arbejdsaftaler

Reglerne i forældreansvarsloven om arbejdsaftaler svarer til reglerne i myndighedsloven, jf. pkt. 2.5.

3.8. Internationale aftaler og international kompetence

Regeringen kan indgå overenskomst med andre stater om forholdet mellem dansk rets og fremmed rets regler om forældremyndighed, bopæl, samvær og anden kontakt. Endvidere kan ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold fastsætte regler om forholdet mellem danske og andre nordiske landes regler om forældremyndighed, barnets bopæl, samvær og anden kontakt.

Ministeren kan også fastsætte regler om behandling af sager efter denne lov, der er omfattet af Haagerkonventionen af 19. oktober 1996 om kompetence, lovvalg, anerkendelse, fuldbyrdelse og samarbejde vedrørende forældreansvar og foranstaltninger til beskyttelse af børn¹.

Rigsombudsmanden har international kompetence til at behandle en sag om forældremyndighed, hvis betingelserne i § 283, stk. 2, i retsplejeloven for Grønland er opfyldt. Der henvises til Lovforslaget.

¹ Se særskilt resumé.

3.9. Ikrafttræden m.v.

Anordning om ikrafttræden for Grønland af forældreansvarsloven hænger snævert sammen med Lovforslaget, der foreslås sat i kraft den 1. januar 2016. Ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold fastsætter dog tidspunktet for ikrafttræden af reglerne om terminaladgang.

Anordningen finder også anvendelse på børn, der er født før dens ikrafttræden, og den finder også anvendelse på verserende sager om forældremyndighed og samvær.

To bestemmelser om forældremyndighed finder dog kun anvendelse på børn, der fødes den 1. januar 2016 eller senere. Det drejer sig om automatisk etablering af fælles forældremyndighed, hvis forældrene har været gift med hinanden inden for de sidste 10 måneder før barnets fødsel, eller hvis en mand anses for far til barnet ifølge anerkendelse eller dom, og forældrene har eller har haft fælles folkeregisteradresse inden for de sidste 10 måneder før barnets fødsel.

4. Høring

Der henvises til Lovforslaget.